Lapsuudentutkimuksen seuran lausunto lapsiasiavaltuutetun kertomuksesta eduskunnalle 2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lapsuudentutkimuksen seura kiittää lapsiasiavaltuutettua ansiokkaasta kertomuksesta eduskunnalle. Kertomus on seikkaperäinen ja laaja selvitys, joka tarkastelee lasten asemaa ja merkitystä monesta eri näkökulmasta. Erityisesti seura haluaa kiittää yhteiskunnallista analyysia lapsipolitiikan taustalla sekä pandemian vaikutusten huomioimista lapsen edun näkökulmasta. Lapsuudentutkimuksen seura kiittää erityisesti esiin nostettua epäkohtaa ikärajoihin liittyen. Olisi ensiarvoisen tärkeää sopia, millä edellytyksillä myös alle 12-vuotiaiden lasten näkemyksiä voidaan selvittää.

Hyvän kokonaisuuden sisällä seura haluaa nostaa esiin muutaman huomion. Sosiaalipalveluiden osalta seura toivoo vahvistusta niiden tunnistamiseen terveyspalveluiden rinnalla sekä mielenterveyspalveluiden saatavuuden huomioimiseen. Lisäksi seura haluaa myös nostaa esiin, että osana lapsistrategian toimeenpanoa toteutetaan myös lapsiuhritutkimus Tampereen yliopistossa keväällä 2022. Ylipäänsä lasten kohtaamaan väkivaltaan toivotaan kiinnitettävän huomiota. Seura toivoo myös tutkimuksen ja tutkijoiden roolin vahvistamista päätöksenteossa, jotta ajantasainen tieto saavuttaa myös päätöksentekijät. Lisäksi seura haluaa nostaa esiin kokemusasiantuntijoiden roolin osana sote-palveluiden kehittämistä ja lasten ja nuorten äänen kuulemista. Kokemusasiantuntijuus on arvokasta ja tärkeää, mutta siihen tulee kaikkien osapuolten sitoutua ja suhtautua eettisesti kestävällä tavalla.

Lapsuudentutkimuksen seura kannattaa lapsiasiavaltuutetun kertomuksessaan tekemiä ehdotuksia lapsen edun ensisijaisuuden sisällyttämisestä perustuslain (731/1999) perusoikeussäädöksiin, lastensuojelulain kokonaisuudistusta sekä koulutuspolitiikan resurssien turvaamista. Erityisesti varhaiskasvatukselle ja ammatilliseen koulutukseen tulee antaa rauha toteuttaa muutokset sekä seurata niiden toteutumista myös tutkimuksella. Samoin seura toivoo, että lasten kanssa työskentelevien (ml. sote-ala) ammattilaisten kulutuksessa ja osaamisessa varmistetaan ymmärrys lasten edusta ja oikeuksista.

Seura toivoo, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja kehitetään vastaamaan lasten ja perheiden tuen tarpeita oikea-aikaisesti ja saumattomasti. Lapsuudentutkimuksen seura pitää tärkeänä, että lasten oikeudet ja osallisuus turvataan Kansallisen lapsistrategian periaatteiden mukaisesti kaikessa lapsia ja nuoria koskevassa päätöksenteossa ja toiminnassa.

Espoossa 15.3.2022

Elina Stenvall
Lapsuudentutkimuksen seuran puheenjohtaja